

Guillem Brugarolas Canals, un músic desconegut

Ignasi Brugarolas i Masllorens

Oriol Brugarolas i Bonet

En Guillem Brugarolas i Canals.
Procedència: Ignasi Brugarolas i Masllorens.

Guillem Brugarolas i Canals (Barcelona, 1889-1959), fill d'un important industrial barceloní, va estudiar peritatge industrial a l'Escola de Comerç de Barcelona, així com piano i composició, i va saber compaginar al llarg de la seva vida el negoci familiar, l'empresa química Brugarolas S.A. (del que es va encarregar, al costat dels seus dos germans), dedicada a la fabricació de lubricants per a maquinària industrial, amb l'activitat musical, centrada en la composició i en la organització de vetllades musicals i literàries en les que hi participaven músics, cantants i poetes del moment.

Es pot intuir que Brugarolas Canals va rebre una formació musical rigorosa, donat el nivell de les seves composicions, encara que s'ignora si estudià al conservatori o va rebre classes particulars i quins van ser els seus mestres. El que sí que es coneix són les seves preferències musicals, gràcies a la seva biblioteca musical: sobretot hi predominen les obres de Beethoven (sonates per a piano i trios), Schubert (impromptus i sonates), Mendelssohn (tota l'obra per a piano), Chopin (ballades, valsos i preludis) i Wagner (la reducció per a piano de pràcticament totes les operes) i, en menor mesura, s'hi troben obres de Mozart (sonates per a violí i piano), sonates de Muzio Clementi i fins i tot reduccions per a piano d'algunes sarsueles. Els seus gustos es troben en consonància amb la seva posició social i econòmica:

home acabalat pertanyent a la burgesia industrial barcelonina, conservador i molt religiós, que va estar vinculat a la Lliga i que s'identificava plenament amb el corrent cultural de caire germànic propi del primer quart del segle XX.

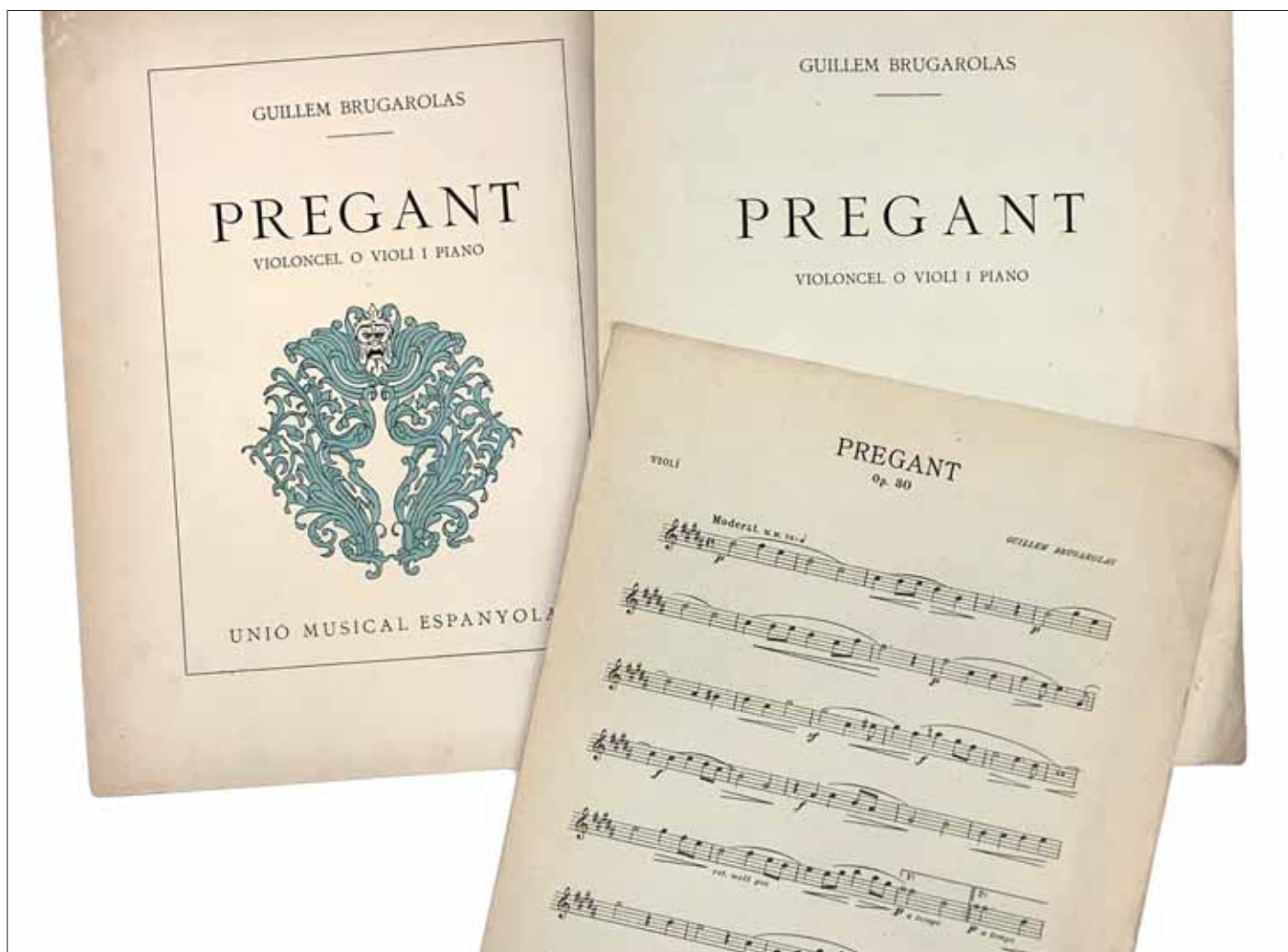
Guillem Brugarolas i Canals va tenir una passió per Lloret de Mar, iniciada per la seva muller Eulàlia Rocamora i Rosés a principis del segle XX. La sobtada mort de la mare de l'Eulàlia, al setembre de 1906, i el fet que la seva dida fos de Lloret, va comportar que l'Eulàlia i les seves germanes fossin internades al Col·legi de les Monges Franceses de Lloret de Mar. Després d'aquest temps d'internat, l'Eulàlia i una de les seves germanes, Clotilde Rocamora i Rosés, s'enamoraren de Lloret de Mar i van fixar-hi la seva segona residència, portant Lloret de Mar dins el cor fins a la seva mort.

Al 1917 l'Eulàlia Rocamora es casà amb Guillem Brugarolas i el portà a Lloret de Mar. Allí va quedar fascinat pel seu entorn, per la seva gent, pel ritme de la vida, pels colors i les olors del mar i de les vinyes. La bona posició econòmica de Guillem Brugarolas, sumat a un clar interès per la cultura i una aguda i fina sensibilitat per la música va permetre que financés l'orgue de la parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar i participés activament en la vida musical de la vila. Cal afegir que, com a home devot que era, Guillem Brugarolas va finançar la capella del Roser de la mateixa parròquia, advocació per la que tenia una gran estima i devoció i que, a més, donà nom al conjunt agrícola que la família posseïa als afores de Lloret, la masia del Roser, on Guillem Brugarolas gaudia i cuidava del seu roserar.

Fins al moment se sap que va escriure setanta obres musicals, de les quals se'n conserven cinquanta-una, entre les que es troben dues obres amb un mateix número d'opus (l'op. 63). En les creacions de Brugarolas Canals hi predominen les peces per a piano sol (*Intimes 2n i 3r quadern*), les cançons (per a veu i piano amb textos de diferents poetes, com Joan Maragall, Francesc Pujols, del seu amic Miquel Melendres i Josep Maria López-Picó) i els trios (amb la formació clàssica de violí, violoncel i piano); així mateix es crigué duos per a piano i violí, dos quartets de corda, una obra per a cor i piano (*Himne*) i una peça per a violoncel i piano (*Pregant*), de la que en va fer una versió per a violí, violoncel i orgue i una altra versió per a quartet de corda.

Resulta curiosa la brevetat del seu període creatiu, que va de 1918 a 1933. Després de la Guerra Civil, Brugarolas Canals va deixar de compondre. D'aquest fet no se'n coneix el motiu: potser els horrors de la guerra el van trasbalsar en excés, o bé la feina al negoci familiar el va absorbir per complet o senzillament musicalment no tenia res més a dir.

El fet de casar-se el 1917 amb Eulàlia Rocamora Rosés (filla d'Antonio Rocamora Pujola, hereu del fundador de la major empresa de sabó d'Espanya, *Rocamora e hijos*) i la bona marxa del seu negoci familiar el va permetre dedicar-se a la música sense cap preocupació, fins al punt de no ocupar-se mai ni de promocionar la seva música, ni de buscar un editor per a la seva música ni de difondre-la més enllà de l'esfera privada. Brugarolas Canals organitzava a casa seva (primer pis del núm. 12 del Passeig de Gràcia, una de les cases que es va fer construir el seu sogre Antonio Rocamora l'any 1914) vetllades musicals i literàries, les

Imatge de la partitura de *Pregant*, peça per a violoncel o violí i piano, de Guillem Brugarolas i Canals.

Procedència: SAMLM.

primeres pràcticament de forma setmanal, les altres de forma més esporàdica. Hi participaven sovint els seus amics músics, com el violinista i professor del Conservatori del Liceu, Joan Altimira, el violoncelista Francesc Pérez-Prió i la cantant Conxita Badia (a qui li va dedicar l'obra *Estacions*). Ben segur que el repertori d'aquestes vetllades van incloure tant les obres de la biblioteca musical personal de Brugarolas Canals (Chopin, Beethoven, Schubert, Wagner) com també les seves obres inèdites per estrenar. No és una casualitat que composés tant repetidament per a trio (piano, violí i violoncel) i per a veu i piano ja que eren les formacions musicals habituals en aquestes reunions.

Val a dir que Brugarolas Canals al 1918 es va fer portar de Nova York un piano Steinway de mitja cua (que encara conserva un dels descendents del músic), tot un esdeveniment per a l'època.

En vida només va publicar tres obres:

Estacions (de l'opus 34 fins l'opus 39), obra per a veu i piano (el text són poemes de Joan Maragall) i publicada l'any 1924.

Pregant (op. 30), obra per a piano i violoncel, publicada l'any 1927.

I A l'àngel de la guarda (*Himne*) (op. 59), composició per a cor i piano encarregada pels Escolapis per esdevenir l'him-

ne de l'escola, publicada l'any 1927.

A més, la difusió de l'obra en vida del compositor va ser pràcticament nul·la, encara que es té constància que l'adaptació per a violí, violoncel i orgue de l'obra *Pregant* es va interpretar a l'agost de 1931 a l'església de Lloret de Mar amb motiu de la inauguració de l'orgue, i que el *Trio op. 21* va ser interpretat el 23 d'abril de 1939 al Paraninf de la Facultat de Medicina amb Francesc Figueras de Barberà al piano, Joan Altimira al violí i Francesc Pérez-Prió al violoncel, els dos darrers habituals de les vetllades musicals a casa del compositor.

L'estil de les obres de Brugarolas Canals és una original barreja que recull la gran tradició romàntica (Schubert, Chopin, Schumann i Wagner), la clara influència d'Enric Granados i una evident referència a la música popular catalana. Aquest particular estil es pot copsar sobretot en les seves obres per a piano, que són peces de format curt i de caràcter intimista, que ressalta una simplicitat i claredat formal present en tota l'obra de Brugarolas Canals; així mateix, en quasi bé totes les seves obres és present un tipus d'escriptura molt vertical, de textura coralística que fa inconfusible el so de les obres d'aquest compositor.

De l'obra per a piano sols cal recalcar el recull de peces anomenades *Íntimes*, en especial l'op. 22 *Dansa*, l'op. 20 *Recort* i l'op. 25 *De ma terra*. De les cançons (veu i piano),

on la petjada de la tradició popular catalana i la liederística alemanya hi és més present, destaquen l' op. 48 *Lafont* (amb poemes de Francesc Pujols) i l'op. 41 *El matí* (amb poemes de Joan Maragall). De tota la seva producció cambriística sobresurten meritòriament el trio op. 29, l'op. 56 (*Trio simfònic*) i el recull de peces per a veu i piano *Estacions*.

Recentment, el 13 de novembre de 2011, l'Associació Catalana d'Intèrprets de Música Clàssica va organitzar a la sala petita del Palau de la Música el concert *Poesies Joan Maragall en concert 1911-2011*, amb motiu del centenari de la mort de Joan Maragall, en el que es va interpretar la cançó op. 38 *Abril* (que pertany a l'obra *Estacions*), de Brugarolas Canals. Aquest acte desencadenà que la família del compositor Brugarolas Canals revisés i catalogués tota la seva obra i pensés en la possibilitat de fer una donació al Museu de la Música de Barcelona de tota la documentació conservada del músic (manuscrits de les obres, esborranys d'algunes peces, programes de concerts, etc.) amb la il·lusió que aquesta institució vetllés i faci difusió de l'obra d'aquest inèdit compositor que ha passat massa temps oblidat.

El 15 de novembre de 2014 culminà el procés de recuperació de la figura i l'obra de Brugarolas Canals amb un concert homenatge a la sala *Petit Palau* del Palau de la Música Catalana.

Catàleg de les obres de Guillem Brugarolas Canals (Barcelona, 1889 - 1959)

Íntimes, 1r quadern (piano): fins al moment no s'han trobat els manuscrits ni cap edició.

Íntimes, 2n quadern (piano)

- Op. 19 (24 de febrer de 1919)
- Op. 20 (22 de març de 1919)
- Op. 21 (14 d'abril de 1919)
- Op. 22 (27 d'abril de 1919)
- Op. 23 (22 de febrer de 1921)
- Op. 24 (30 de març de 1921)
- Op. 25 (9 d'abril de 1921)
- Op. 26 (17 de desembre de 1921)
- Op. 28 (22 de febrer de 1922)
- Op. 29 Piano i violoncel, Andante (29 març 1922)
- Op. 30 *Pregant*, piano i violoncel
- Pregant*, quartet de corda
- Pregant*, violoncel, violí i orgue
- Op. 31 Trio (violoncel, violí i piano), andante (1922)

Íntimes, 3r quadern (piano)

- Op. 32 (16 de desembre de 1922)
- Op. 33 (6 de gener de 1923)
- Op. 40 (1 de desembre de 1923)
- Op. 43 (4 de gener de 1924)
- Op. 49 (8 de maig de 1924)
- Op. 50 (11 de maig de 1924)

Estacions (veu i piano); poemes de Joan Maragall

- Op. 34 *Gener* (1924)
- Op. 35 *Març* (1924)
- Op. 36 *Maig* (1924)
- Op. 37 *Juny* (1924)
- Op. 38 *Abril* (1924)
- Op. 39 *Febrer* (1924)

Cànons (veu i piano)

- Op. 41 poema de Joan Maragall (18 de desembre de 1923)
- Op. 42 poema de Joan Maragall (19 de desembre de 1923)
- Op.44 poema de Josep Maria López-Picó (18 de gener de 1924)
- Op. 45 poema de Josep Maria López-Picó (29 de gener de 1924)
- Op. 46 poema de Joan Maragall (17 de desembre de 1924)
- Op. 47 poema de Josep Maria López-Picó (2 de març de 1924)
- Op. 51 poema de Francesc Pujols (6 de febrer de 1924)

Cànons (veu i piano)

- Op. 48 poema de Francesc Pujols (16 de juny de 1924)
- Op.53 poema de Josep Maria López Picó (13 de novembre de 1924)
- Op. 54 poema de Francesc Pujols (18 de novembre de 1924)
- Op. 55 poema de Francesc Pujols (21 de desembre de 1924)
- Op. 61 poema de S. Albert (21 d'abril de 1927)
- Op. 63 poema de Francesc Pujols (15 de febrer de 1929)
- Op. 56 Trio simfònic, 3r temps (29 de juny de 1925)
- Op. 57 Trio (violoncel, violí, piano), Larghetto (22 de novembre de 1925)
- Op. 59 *A l'àngel de la guarda (Himne)*, lletra de Rafael Marimon (23 de gener de 1927). Edició impresa i manuscrita
- Op. 60 *Matinal* (piano i violí), Larghetto (11 de febrer de 1927)
- Op.61 *Nadalencas (Cançó popular)* (4 de desembre de 1927)
- Op. 62 Cor a treus veus (febrer de 1928)
- Op. 63 Trio (violoncel, violí i piano), 4 moviments (entre 8 de desembre de 1928 i març de 1929)
- Op. 63 *El camí* (poema de Francesc Pujols)
- Op. 64 *La cançó impossible* (11 de març de 1929)
- Op. 65 Trio (violoncel, violí i piano) (22 de febrer de 1931)
- Op. 66 Trio (violoncel, violí i piano) (12 de març de 1931)
- Op. 67 Trio (violoncel, violí i piano) (29 d'abril de 1931)
- Op. 68 Trio (només es conserva la part de violoncel) (29 de novembre de 1932)
- Op. 69 Trio (violoncel, piano i violí) (28 de desembre de 1932)
- Op. 70 *Quartetto* (trio de corda i piano)

Nota:

No s'han trobat els manuscrits ni cap edició de: op. 52, op. 58 i de l'op. 1 fins a l'op. 18. Segurament són les peces del 1r quadern de *Íntimes*. ■